

Commentariorum ac disputationum, in tertiam partem divi Thomae tomi quinque

Accvratam Qvæstionvm D. Thomæ, Ab LXXXIV. Vsqve ad finem: &
Disputationum de virtute Pœnitentiæ, De Clauibus, De Sacramentis
Pœnitentiæ, & Extremæ Vnctionis, De Purgatorio, Suffragiis & Indulgentiis,
expositionem complectens : Accesserunt Indices quinque: ... Postremus

Suárez, Francisco

[Köln], 1616

Sectio 2. An fuerit à Christo institutum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93815](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93815)

rentur, & in Maiorem spem erigerentur fideles in A
eo discrimine constituti: & si opus esset, etiam ab æ-
gritudine corporali liberarentur.

SECTIO II.

*An hoc sacramentum fuerit immediate à Chri-
sto institutum.*

1 *Aliquorum
Catholico-
rum opinio.*
Inter Catholicos nonnulli negarunt Christum
Dominum instituisse hoc sacramentum, ex quo
plane conseq̄uebatur non esse verum sacramentū:
ipsi vero conseq̄ens non admittunt, quia putant
posse esse sacramentum ab Apostolis institutum. Ita
vero sentit Hugo de S. Viç. libr. 2. de Sacram. pag.
15. ca. 2. quem sequitur est Magister in 4. d. 23. & Bo-
nauent. ibi ar. 1. q. 2. Alenf. 4. pag. quæstione 8. mem-
bro 2. art. 1. Altifod. libr. 4. Sum. tractat. 7. cap. 1. Qui
solum in eo fundatur, quod sacramentum hoc non
ex Euangelio, sed Epistola Iacobi colligitur.

2 *Assertio de
fide à Chri-
sto fuisse in-
stitutū hoc
sacramen-
tum.*
Dicendum vero est, sacramentum hoc fuisse à
Christo Domino immediate institutum. Hæc fuit
semper communior Scolasticorum sententia in 4.
d. 23. D. Thom. Palud. Gabr. & aliorum. Et nunc est
de fide definita in Tridentino in particulari, sess. 14.
can. 1. de hoc sacramento, & in genere sess. 7. can. 1.
eamq̄ in genere late confirmari superiori tomo,
disput. 12. sect. 1. Ex quo principio, & præcedenti af-
sertione, euidenti consecratione hæc concluditur.
Nam omnia sacramenta nouæ legis sunt immédia-
te à Christo instituta: sed vnum ex his sacramentis
est extrema vñctio: ergo. Confirmatur, quia, si ab alio,
quam à Christo Domino fuisse institutum, ma-
xime ab Apostolo Iacobo. Sed hoc non est cur dica-
tur, quia, licet ipse solus illius fecerit mentionem;
potuit tamen loqui, non vt auctor sacramenti, sed
vt prædicator, & doctor. Nec oportet vt dixerit, se
tradere, vel docere, quæ à Christo acceperat, præ-
sertim cum ex ipsa materia id satis constaret: nec
enim posset verè promittere remissionem peccatorum
sub tali cæremonia, nisi de hoc haberet Christi
verbum & promissionem: quod si hanc habebat,
etiam credendum est cæremonias habuisse. Et de-
inde, si potestas designandi, vel instituendi talem
cæremoniam alicui committenda esset, certe potius
data esset Petro, vt capiti, vel certe toti Collegio A-
postolico. Cur enim Iacobus instituisset, & præce-
pisset, quæ Petrus esset seruaturus; non fuisset qui-
dem id consentaneum potestati supremæ, quam
Christus Petro tribuerat. Quod si dicatur, non solū
Iacobum, sed simul cum Petro, vel aliis Apostolis
hoc sacramentum instituisse: quæro, vnde hoc habe-
atur? & cur non potius Christo institutio tribuatur?
eum ex illo loco Iacobi non possit vnum magis, quàm
aliud colligi.

3 *Quædo fue-
rit hoc sa-
cramentū
à Christo
institutum.*
Difficultas vero superest: quando fuerit hoc sa-
cramentum à Christo institutum hoc enim est quod
Bonauenturam maxime mouit loco supra citato:
quia cum Euangelistæ nullam mentionem huius in-
stitutionis faciant, verisimile est Christum Dominū
illam non fecisse. Cur enim Euangelistæ omisissent
rem adeo grauem, & ad Ecclesiæ fundamentū ma-
xime pertinentem? Addit etiam coniecturam, quia
eum hoc sacramentum proxime nos præparet ad
introitum gloriæ, non fuit conueniens ante consum-
matam Christi glorificationem, & ascensionem in-
stitui. Alij verisimile putant Christum hoc sacramen-
tum instituisse quando misit Apostolos ad prædi-
candum: nam, vt supra dicebam, tunc instruxit illos,
vt per olei vñctionem miraculose, & supernaturali-
ter infirmos curarent: non enim aut fuissent Apo-
stoli illo medio vt ad sanitatem conferendam, nisi
à Christo edocti fuissent, & in virtute ac fide verbi
illius id facerent. Nec enim putandum est Apostolos

curasse & sanasse infirmos virtute naturali olei, aut
id solum intendisse: quid namq̄ opus illud ad do-
ctrinam confirmandam contulisset? aut quomodo
posset medium illud omnibus ægris indifferenter
prodesse, & non multis nocere? Ergo sicut tunc in-
stituit Christus illam vñctionem ad sanandam corpo-
ra ita credendum est instituisse in ratione sacramen-
ti, cum non habeamus in Euangelio indicium aliud
huius institutionis.

Dicendum vero est, de tempore huius institutio-
nis nihil certo nobis constare. Et verisimilius esse
non fuisse institutum saltem ante noctem Cænz: cur
enim ante Eucharistiam, & penitentiam institueretur?
Item iam diximus vñctionem illam Apostolo-
rum Marc. 6. non fuisse hoc sacramentum. Vnde, li-
cet admittamus tunc Christum præcepisse Aposto-
lis, vt corpora infirmorum vngerent ad sanitatem
præstandam, non tamè inde inferatur instituisse sa-
cramentum hoc, quia nec illos tunc docuit de san-
ctificatione, seu benedictione olei præmittenda per
Episcopū: nec de forma verborum vllum est velti-
gium, nec de spiritali effectu vel eius promissione.
Ac denique Christus tunc non tradidit potestatem
perpetuam duraturam in ministris Ecclesiæ; sed con-
tulit tunc Apostolis gratiam sanitatum, quæ non est
communis omnibus, nec certa lege aut modo alicui
datur, sed prout Spiritus sanctus vult, & prout ex-
pediat ad confirmationem fidei, vt dicitur 1. Corinth.
12. Quamuis autem hæc gratia sanitatum non soleat
limitari ad vñctionem olei, vel aliam similem: for-
tasse Christus, vt adumbraet hoc sacramentum, &
ad homines disponderet, illum modum curandi æ-
gros præscripsit: vt sicut baptismus Ioannis præam-
bulum fuit ad Christi baptismum; ita illa vñctio A-
postolica præambula esset ad hanc sacramentalem
vñctionem. Quod significauit Tridentinum dicens,
hoc sacramentum fuisse in finna uam, nō institutum.
Ex illo tamen Apostolico exemplo fortasse ortum
est, vt olim Christiani sepe vterentur vñctione olei,
Deo miraculose cooperante, non per modum ope-
ris sacramenti, sed per modum effectus gratiæ gratis
datæ, vt ex Tertulliano sumimus in libr. ad Scapu-
lam capit. 4. vbi refert, Proclum Christianum oleo
curasse Antoninum Imperatorem, qui Christianus
non erat, nec capax sacramenti, vbi Pamilius simi-
lia notat ex Hieronymo in vita Hilarionis, Rufino
libr. 1. Hystor. capit. 4. de Discipulis S. Antonij, & al-
liis.

Cur autem Christus, vt adumbraet hoc sacramentum, &
ad homines disponderet, illum modum curandi æ-
gros præscripsit: vt sicut baptismus Ioannis præam-
bulum fuit ad Christi baptismum; ita illa vñctio A-
postolica præambula esset ad hanc sacramentalem
vñctionem. Quod significauit Tridentinum dicens,
hoc sacramentum fuisse in finna uam, nō institutum.
Ex illo tamen Apostolico exemplo fortasse ortum
est, vt olim Christiani sepe vterentur vñctione olei,
Deo miraculose cooperante, non per modum ope-
ris sacramenti, sed per modum effectus gratiæ gratis
datæ, vt ex Tertulliano sumimus in libr. ad Scapu-
lam capit. 4. vbi refert, Proclum Christianum oleo
curasse Antoninum Imperatorem, qui Christianus
non erat, nec capax sacramenti, vbi Pamilius simi-
lia notat ex Hieronymo in vita Hilarionis, Rufino
libr. 1. Hystor. capit. 4. de Discipulis S. Antonij, & al-
liis.

Non fuit igitur hoc sacramentum ibi institutum,
neque alicui tempore ante cenam, non solum
quia nullum est in Euangelistis vestigium (hec enim
ratio per se non sufficeret, quia non est necesse vt E-
uangelistæ omnia narauerint) sed etiam quia nulla
est necessitas, vel aliqua alia cõiectura talis institu-
tionis, cum in vsu hoc sit postremum omnium sa-
cramentorum. De nocte autem Cænz verisimile
est, in ea docuisse Christum Apostolos, inter alia my-
steria, ritum obseruandum in hoc sacramento. Quia
vero in illa nocte non fecit Apostolos sacerdotes
quoad potestatem in corpus Christi mysticum, sed
hanc dedit post resurrectionem Ioan. 20. idèo pro-
babilius existimo, etiam non dedisse illis potestatem
ministrandi hoc sacramentum in ea nocte, sed Ioan.
20. quia, sicut hoc sacramentum est quasi annexum
sacramento penitentiae, ita potestas illud ministran-
di, supponit, & quodammodo includit potestatem
remittendi peccata, vt Chrysost. etiam citato loco
indicauit: idèoque plena huius sacramenti institu-
tio consummata non fuit à Christo Domino ante
resurrectionem suam. Sine vilo vero dubio creden-
dum est, fuisse consummatum ante ascensionem, quia
plene ac perfecte fundauit Ecclesiam priusquam ex
hoc mudo discederet, idèoque omnia etiam sacra-
menta prius perfecte instituit, vt in tomo superiori
disp. 32. sect. 2. latius dixi: ex quo loco cõfirmari pos-
sumus

sunt omnia, quæ in presenti diximus. Nec posterior coniectura Bonaventuræ contra hoc vrgit (prior enim iam reiecta est) tum quia satis fuit consummata gloria Christi post resurrectionem etiam ante ascensionem: tum etiam, quia oportuit ut priusquam Christus ad gloriam condescenderet, & nos institueret, & media institueret, per quos nos ad ascendendum illum illo disponeremur.

DISPUTATIO XL.

De Essentia sacramenti Extreme unctionis.

HX dictis in superiori disputatione sumere possumus, huic sacramento essentialia esse illa omnia, quæ communia sunt sacramentis nouæ legis: atque illud præcipue consistere hoc sacramentum materia, & forma sensibili, ex quibus constituitur unum integrum signum gratiæ. In hac ergo disputatione explicabimus materiam, & formam huius sacramenti, in sequenti vero declarando effectum eius, consequenter exponemus quam gratiam significet, & ita erit explicata tota essentia huius sacramenti, tam quoad rem, seu ceremoniam impositam ad significandum, quam quoad relationem, seu significationem ipsam, quæ sine re significata plene intelligi non potest.

SECTIO I.

Vtrum materia remota huius sacramenti sit oleum oliuarum ab Episcopo consecratum, seu benedictum.

Pincipio certum est apud Catholicos, materiam remotam huius sacramenti esse oleum, nam expresso nomine illam designat Iacobus dicens, *Vngentes eum oleo.* Hinc secundo etiam est de fide, oleum hoc debere esse oliuarum, ut declarauit Concilium Florentinum in Decreto Eugenij, dicens materiam esse, *oleum oliuæ*, quod etiam ex vi verborum Iacobi desumptum est. Nam oleum simpliciter dictum, liquor em illum significat, qui ex oliuarum bacis exprimitur, quam significationem habet non solum ex Latinorum vsu, sed etiam in Scriptura sacra, & in communi modo loquendi. quapropter, sicut aqua baptismi intelligitur esse aqua naturalis, & materia Eucharistiæ panis triticus, ex vi & proprietate verborum, *Aqua & panis*, simpliciter sumptorum: ita in presenti ex vi vocis *oleum*, intelligimus hoc debere esse oleum oliuæ: & hanc fuisse Christi institutionem, quæ est prima radix huius necessitatis. Ita ut nulla sit in Ecclesia potestas dispensandi, ut ex alia materia fiat hoc sacramentum, propter necessitatem vltimam, quia illa, quæ ex Christi institutione sunt essentialia, immutabilia sunt. Congruentia verò huius institutionis præcipue sumitur ex ordine ad significandos effectus huius sacramenti. Nam oleum ad leniendos corporis dolores proficere solet, sanitatem interdum restituit: hilaritatem affert, & luminis veluti pabulum esse solet. Hinc etiã oleum pinguedinem gratiæ & spiritus significare solet, ut notauit Gregor. lib. 4. in 1. Reg. 4. Et oliua ipsa solet esse pacis signaculum, ut attigit Tertul. li. de Corona militis. & notari solet ab interpretibus circa illud Genes. 8. *Venit ad eum ad vesperam, portans ramos oliuæ virentibus folijs.* Ob has ergo, & similes causas oleum aptissimum fuit ad declarandum quid virtute huius sacramenti Deus operetur, tam in animo, quam in corpore ægroti illud suscipientis: fuit ergo ex hoc capite materia hæc aptissima. Aliunde vero est satis communis materia, quæ facile vbique repe-

ritur, & ideo etiam tanquam necessaria & essentialis posita est, ut res esset stabilis & firma, nec propter raros euentus oportuit dispensationem admittere.

Tertio est etiam constans apud fideles, oleum hoc debere esse ab Episcopo benedictum. Et quidem hoc fit saltem de necessitate præcepti, indubitatè est, propter ea quæ statim subiiciam. An vero sit etiam de necessitate sacramenti, à nonnullis dubitatum est: sunt enim aliqui Catholici, qui affirmant simplex oleum sufficere ex Christi institutione, aliumque ritum benedicendi oleum esse accidentarium ex Ecclesiæ institutione, ideo quod, si prætermittatur, etiã si peccaminose, validum nihilominus confici sacramentum: aliquando vero ex

Oleum debere esse ab Episcopo benedictum. opinio quorundam.

causa iusta, scilicet, necessitate vrgente sine culpa posse ita confici. Quam opinionem tenuisse videtur Victoria, ut patet ex eius Summa de sacramentis. num. 216. Fundamentum sumi potest ex Iacob. 5. vbi solum dicit, *ungentes eum oleo*: non enim dixit, *benedictio*, sed simpliciter, *oleo*: ergo tantum oleum simplex & naturale est essentialis materia. Similiter enim argumento colligimus, essentialem materiam baptismi esse simplicem aquam naturalem, non sanctificatam aut benedictam, quia Scriptura simpliciter aquam requirit, iuxta illud Act. 8. *Ecce aqua, quis prohibet me baptizari?* &c. ergo similiter, &c. Nec refert quod Iacobus subiiciat, *Ungentes eum oleo in nomine Domini*, non enim dixit oleo benedicto, aut sanctificato in nomine Domini; sed *ungentes oleo in nomine Domini*, id est, unctionem ipsam debere fieri in nomine Domini: quod dici potuit, vel propter formam, quæ adhiberi solet supra talem unctionem, vel propter fidem & intentionem, cum qua debet fieri talis unctio, tanquam res à Christo instituta, in cuius virtute operatur est. Confirmari hoc potest primo, quia licet aliqua Concilia, vel decreta antiqua dicant, oleum debere esse consecratum, tamen non dicit expresse consecrationem illam esse de necessitate sacramenti, sed explicant consuetudinem Ecclesiæ Romanæ, quæ ex præcepto seruanda est. Confirmatur secundo, quia quæ sunt de substantia sacramenti, sunt à Christo Domino definita in particulari: sed nunquam Christus præscripsit aliquam olei benedictionem, nec à quo, vel quomodo facienda esset: ergo non est substantialis materia huius sacramenti.

Vis. Iacob 5.

Act. 8.

Contraria sententia est communis Theologorum in 4. d. 23. vbi D. Thom. quæst. 1. ar. 2. q. 2. coniungendo 3. argumentum cum corpore articuli, & responsione: nam in corpore solum ait, *oleum sanctificatum esse materiam*; in primo vero argumento eum solutione constituit discrimen inter hoc sacramentum, & baptismum, quod in baptismo non est de necessitate sacramenti sanctificatio materiae, sicut in hoc: & rationem differentie sumit ex his, quæ in corpore articuli dixerat, scilicet; quia Christus suo vsu & tactu sanctificauit aquam, quæ est materia baptismi, & ideo non indiget alia præsanctificatione; Christus vero non ita sanctificauit suo tactu materiam huius sacramenti, & ideo de necessitate eius est ut benedicatur. Eandem doctrinam habet Bona. artic. 1. quæst. 3. Paludan. quæst. 1. art. 1. Durand. q. 2. Qui omnes dist. 7. idem dixerant de materia Confirmationis, de qua quoad hoc, eadem est ratio. In quo etiam Victoria non loquitur consequenter, nam de materia confirmationis recte senserat num. 42. eandem sententiam tenet Durandus libro primo, de Ritib. Eccl. capit. 20. numer. 20. vbi eam bene declarat. Denique Soto dist. 33. quæstion. 2. artic. 3. dicit, indubie hoc tenendum esse, nullam vero aliam probationem affert, nisi quia Ecclesia Romana ita sensit de hoc sacramento, quod non reputaret esse sacramentum, si ex oleo non benedicto fieret: Sed hoc est quod inquirimus, vnde constat ita sentire Ecclesiam.

Contraria sententia probatur. D. Thom.

Bona. artic. 1. quæst. 3. Palud. quæst. 1. art. 1. Durand. q. 2.

Soto.

Primo